

Ilanngussaq H

2023-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut

isumaqatigiissuteqartut

Inuit Ataqaḡiit, Siumut, Naleraq, Demokraatit Atassullu

2023-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut

Isumaqatigiissuteqartut makku toqqammavigalugit 2023-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqarput:

Silarsuarmik paasinnittarneq allanngorartuortoq siusinnerusukku politikikkut pingaernerutissimasatta isumaliutigeqqinnissaannut uatsinnut piunasaqarpoq. Isumaqatiginninniarnerni pingaarnertut allussat aallaaviillu nunarsuatsinni politikikkut nalorninartorsionermi aningaasarsionikkullu inissisimanitsinni, aningaasaqarnikkut patajaatsumik toqqissisimanartumillu toqqammaveqartumik ingalassimatitsinissamik aallussisuupput:

- Ruslandip unioqquitsisumik Ukrainemik saassussinerata kinguneri, aningaasat nunani allani naleerukkiartornerat, COVID-19-ip kingunerluutai, silaannaallu pissusaata allanngoriartornerata ilungersornartumik kingunerisai, ilaatigut Nunatta Karsiata isertitaanik missingersuusionermut sunniipput, ilaatigullu 2023-mut siunissamullu aningaasanut inatsisini allanngornerujussuarnut taamaattunut qanoq patajaassutsitsinnik annertusaanissatsinnut sunniipput.
- Innuttaasut katitigaanerisa allanngornerat pisortat ingerlatsiviata tamarmiusup qanoq ilusilersorneqarnissaata iliuuseqarfiginissaanik pisariaqartitsineq. Ukiuni qulikkaani aggersuni ikinnerusut amerlanerusunik pilersuilernissaannut aningaasaqarnikkut sulisoqarnikkullu aaqqiissutinik nassaartussaavugut. Tamanna ingerlatsiviit akimorlugit pingaarnersiunissamik pisariaqartitsillunilu ilinniartitaanermut suliffeqarnermullu politikitsinnut piunasaqaateqarpoq, taamaalilluni inuiaqatigiinni atugarissaarnermi taamaaginnartitsillunilu suliassanik kivitsinissamut naammattunik sulisussaartoqarsinnaaqqullugu.
- Ukiorpasuarni ingerlatsivinni assigiinngitsuni pigisat nalillit aningaasaliinikinnerup nassatarisaanik nungullariartornerat iliuuseqarfigineqassaaq. Tamanna iluarsartuussinissanut ingerlaavartumillu aserfallatsaaliinissamut aningaasanik amerlanerusunik atugassaqarnissamik pisariaqartitsivoq, immikkoortunullu aningaasanik pingaarnersiunissamik pisariaqartitsilluni. Tamatumani ilaatigut pisortat inissiaataat attartortittakkat, umiarsualiviit, suluusalinnut mittarfii heliportillu, innaallagissamik imermillu pilersuineri atortuutit, ilinniartut inaat ilinniarfiillu illutaat pineqarput.
- Inuussutissarsiutinik siuarsaaniarluni iliuusit ukiuni makkunani isertitanik nutaanik pilersitsinernut ilaatigullu nukissiummik inuussutissanillu pilersuineri nunarsuarmi pitsaanngitsumik allanngortoqarnerani qajannassutsip annikillissarnissaanut sammitinneqarput.

Illersorneqarsinnaasumik aningaasanik aqutsineq

2023-mut aningaasanut inatsit Inatsisartut isumaqatigiittut UKA 2021-mi missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmik allannguineranik toqqammaveqartumi siulliuvoq. Tassani aningaasartuutit ineriartornerat missingersuutit inissisimaneranik taaneqartup atulerneratigut killilerneqarpoq.

Missingersuutit inissisimanerat 2023-mut Aningaasanik inatsimmik suliaqarnermi annertuumik pingaaruteqarpoq. Ingerlatsinermut, tapiissutinut sanaatornermullu kommuni ukiumoortumik missingersuutai, ukiut missingersuusiorfiusut ilanngullugit imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat aningaasanut inatsisaat, ukiut missingersuusiorfiusut ilanngullugit annertunerpaamik ukiumi ataatsimi 1,00 procentimik, ukiullu sisamat ingerlaneranni ataatsimut 2,00 procentimik qaffariannissaat tamatuma nassataraa.

2021-mi missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmik allannguinuq aningaasaqarnikkut attanneqarsinnaasumik ineriartornermut sinaakkusiinissamik, pisortallu aningaasartuutaasa annertusiartornerisa killileqarnissaanik siunertaqarpoq. Ukiuni qulikkaani aggersuni pisortat ingerlatsiviisa aningaasaqarnerisa ineriartorneranni, tunngaviusumik ineriartornermi takussutissat arlallit sukannersumik sinaakkusiissapput. Ilaatigut innuttaasut katitigaanerisa allanngornerat innuttaasullu amerlasussaata aningaasaqarnermut politikip aqunneqarneranut sukannersumik piunasaqaateqarfiussaaq atugarissaarnermilu ikiorsiissutit pingaarnersiorneqarnerannut ilungersornassalluni.

Taamaalilluni missingersuutit inissisimanerannik naatsorsuineq tassanngalu malitsitsineq aningaasaqarnermut politikimi pingaaruteqartussaavoq. Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut siunissami atugarissaarnissamut akissaqarnissaq, ukiumoortumillu aningasaanut inatsimmik akuersinissat sioqqullugit aningaasanik atugassaqarnissap erseqqissarnissaa qulakkeerniarlugu aqutsinermi sakkumik nutaamik tassannga tapersiipput.

Isertitanik missingiutit nutartikkat pingaarnertullu aningaasaqarnermi politikimi anguniakkat

Aningaasaqarnermut Siunnersuisooqatigiit 2022-mi ukiukkut nalunaarusiaminni 2023-mut aningaasaqarnermi ineriartornissami missingiutitit nutarterpaat, Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfik Namminersorlutik Oqartussat akileraarutinit akitsuutinillu isertitassaattut missingiusiaminnik, isertitanik qaffariarlutillu appariarnissaannik missingiisunik nutarterinertik inaarsaqqammerpaat. Ataatsimut isigalugu 2023-mi Nunatta Karsiata akileraarutinit akitsuutinillu isertitassaattut missingiutit qaffariarput. 2023-mut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissut taamaattoqarneranik ersersitsisuuvoq, isertitassatummi missingiusiat nutartikkat ilaatigut akileraartarnermi akitsuutinillu immikkoortumi nutaanik suliniuteqalernissamik periarfissiimmata.

Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissummi 2023-mi IS-ip inernerata sinneqartooruteqarfiunera, ukiunilu aningasaanut inatsisiliorfiusuni 2023-2026 ataatsimut sinneqartooruteqarnera qulakkeerpaat. Tamanna isumaqatigiissummi ineriartornermi aningaasaliinernik, immikkoortuni ataasiakkaani kinguussaaffiusuni sukumiisunik suliniutinik innuttaaqatigiiaallu immikkut pisariaqartitsisunut sullissinikkut pitsannguisunik imaqarnerani pivoq.

Aningaasaqarnermik attanneqarsinnaasumik qulakkeerinnineq oqartussaaffinnillu naalagaaffimmit tigusinissami aningaasanik atugassanik pilersitsineq

Naalakkersuisut Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu pilersaarummik nutaamik suliaqarnermik aallartitsipput, taanna aaqqissuusseqqinnernik suliniutinik, suliniutinillu pisariillisaanernik ataqatigiissunillu aaqqissusiorfiusunik suliniutinik imaqassaaq. Tamanna ilinniartitaanermut piginnaangorsarnermullu, aningaasarsiornerup suliffeqarnerullu qaffakkiartorneranut, pisortat ingerlatsiviannik nutarsaanermut kiisalu isumaginninnermut, suliffeqarnermut, ineqarnermut akileraartarnermullu immikkoortuni imminut pilersornerulernissamik aallussisunut tunngatillugu atuuppoq.

Taamaaliornermi siunissami atugarissaarnissaq kisiat qulakkeerniarneqanngilaq, aammali oqartussaaffinnik nutaanik naalagaaffimmit tigusinissami aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu periarfissanik pilersitsisinnaaneq angujumallugu tamanna qulakkeerniarneqarpoq.

Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu pilersaarut nutaaq 2023-p ukiuata affani siullermi saqqummiunneqassasoq pilersaarutaavoq, taannalu akileraartarnermut akitsuusiisarnermullu immikkoortumi aaqqissuusseqqinnermi, AI 2023-p akuerineqarnerata kingorna partiinik amerlanerussuteqarluartunik isumaqatigiissusiorluni naammassiniarneqartussami siunniunneqartunut nalimmassarneqassaaq.

Isumaginninnermi akileraartarnermilu immikkoortumi aaqqissuusseqqinnissamik pilersaarutit aningaasaqarnikkut naligiinnginnerup akiorniarneqarneranut attavilik

Inuiaqatigiit ineriartornissaat oqaluserineqalersillugu, inuiaqatigiit aningaasaqarnerat pisortallu karsiinut isertitassatut toqqammaviit isummerfiginagit tamanna pisinnaaneq ajorpoq. Nunatta aningaasaqarnikkut toqqammavia nunatulli tummakkatsit pingaaruteqartigaaq. Illu sanaarput qajannaatsuussappat, toqqavia qajannaalluinnartariaqarpoq. Inuiaqatigiit ineriartornerat patajaatsuulluni ungasissumik sammisumik aningaasaqarnikkut toqqammaveqarnissaa tamatta politikikkut akisussaaffigaarput.

Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni Nunatta Karsiata aqunneqarnissaa inuiaqatigiillu aningaasaataasa ersarissumik akisussaassuseqartumillu aqunneqarnissaa, illuatungaanilu innuttaasut suliffeqarfiillu sullissinernut naatsorsuutigisaannut akissaqarnissap qulakkeerneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Maanna akileraartarnermi akitsuusiisarnermilu aaqqissuusinnermut sinaakkutigineqartup nalilersornissaanut piffissanngorpoq, tassani aaqqissuusinnerit, pingaarnersiinnerit, kiisalu malittarisassat suli naapertuutuunerat allanngortitsinissanilluunniit pisariaqartitsisoqarnera ilanngullugu.

Aaqqissuusseqqinnissaq eqqarsaatigilluagaassaaq, immikkoortullu allanngortinneqartussatut kissaateqarfiusut tamarmik ilanngunneqassallutik, taamaalilluni aaqqissuussinerni immikkualuttut ataqatigiissarneqarlutillu ikaarsaarnerni ataqatigiissutsikkullu ajornartorsiutit sapinngisamik ikinnerpaatillugit aaqqinneqarsinnaaqqullugit.

Suliassaq annertoq taanna aningaasanut inatsimmik isumaqatigiisummi sinaakkutigitinneqartut iluanni passunneqarsinnaanngilaq, immikkullu misissueqqissaarnernik isumaqatiginninniarnernillu pisariaqartitsiviussalluni, taamaaliornermimi pisortat allaffissornerat tamarmiusoq sunnerneqartussaavoq, naggataagullu aamma atugarissaarnermut immikkoortoq namminersorlutillu inuussutissarsiornermik ingerlatsisut kalluarneqassallutik.

Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai, ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa affaanit amerlanerusut annikillisarlugillu atorunnaarsinneqarnissaat aningaasaqarnermut politikimi pingaarnertut anguniagaavoq. Suliassaq imaannaanngitsuvoq, ataatsimoortumimmi tapiissutit immaqa maanna aaqqissuussinitsinnik isorinnittumik aallaaveqartumik pisariaqartitsinerup annikinneruneranik nassataqarmata.

Nunarsuaq tamaat isigissagaanni aningaasaqarnerup annikitsuaraavoq inunnit ikittunit ingerlanneqartoq, tassanilu pisortat isertitaat pingaarnertut inuussutissarsiornermit ataatsimit, tassalu aalisarnermit kiisalu qallunaat naalagaaffiannit, ataatsimoortumik tapiissutitigut kiisalu akileraarutinit akitsuutinillu aallaaveqarput.

Nunatta ilusaata najugaqariaatsittalu inuiaqatigiinni suliassani amerlasuut qeqertami ingerlatsinertut, nammineq najugaqarfimmi illoqarfinnillu nunallu immikkoortuinik allanik annertuukkaamik ingerlatsinermi iluaqutissartanik killilimmik naammassinniffusinnaaneranik nassataqarpoq, naak digitalinngorsaanikkut sulianillu naammassinnittarnitsinnik aaqqissuulluarnerunitsigut angusaqarluarsinnaanerugalualuta.

Innuttaqarpugut sulisinnaassuseqaraluarlutik suliffeqarnermi akuunngitsunik. Peqatigisaanillu atorfinitsitsiniartarnitsinni sulisunillu immikkut piginnaasalinnik suliffeqaannartitsiniarnitsinni annertusiartortunik ajornartorsiuteqarpugut. Taamaattoqarneranilu nunarsuarmi sulisussanik killilinnik unammillernermit akuuvugut.

Innuttaasut amerlasuut piitsuullutik inuupput, taaguummullu "working poor" ilaallutik, tassa inuit sulinerminni aningaasarsiaqaraluarlutik ilungersunartorujussuarmik aningaasaqarnikkut atugaqartut.

Pisortat ingerlatsivii nunatsinni sulisinnaasut ilaannik amerlasoorpassuarnik atorfeqartitsippot, inatsisitigullu toqqammaviit sulinermit najoqqutaasut pisariuneruleriartorlutillu isumalluutunik amerliartortunik atuiffiunissaat piumasaqaataajartorpoq.

Ilungersornartutut taaneqartut akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnissamut aallaavissat ilagaat, taamaaliornerlu taakku iliuuseqarfigineqarnissaannut ilapittuisuuniassaaq, soorluttaaq taakkunannga aaqqiinerit ilaatigut ilinniartitaanermut, suliffeqarnermut, isumaginninnermut utoqqarnullu immikkoortuni aaqqissuusseqqinnermik suliniutinik pisariaqartitsiffiusut.

Akileraartarnermut immikkoortumi aaqqissuusseqqinnissami aningaasatigut sinaakkutissat
Akileraartarnermut aaqqissuusseqqinnermi taassuma imminermi Nunatta Karsianut misinnartumik isertitaqarnerulersitsiffiunnginnera aallaaviuvoq. Aaqqissuusseqqinnerit ilaanni amerlasuuni isertitaareersunik agguasseqqinneq ingerlanneqartussaavoq. Naatsumik oqaatigalugu suliassami Nunatta Karsiata isertitaqarnerulernissaa imminermi pineqanngilaq, sumili akileraarutinit akiliisitsinerup pitsaanerumik siunnerfilersornissaa, akileraarusersuinermit allaffissornermut suliasat annikillisarneqarnissaat kiisalu suliffeqartut amerlanerulersinneqarnissaannik inuiaqatigiinnilu aningaasatigut naligiinnginnerup annikillisarneqarnissaanik ineriartornermi sammiveqarnissaq matumani qitiuvoq.

Akilerartarnermik aaqqissuusseqqinnissami aallaavittut siunertat;

- Akilerartarnermik aaqqissuusnermik pisariillisaaneq eqaannerulersitsinerlu
- Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut annertuumik naligiinnginnermut annikillisaaqataaneq, aamma
- Nunatsinni suliffeqarnermik pilerinarnerulersitseqataaneq.

Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut siuariartornermik annertusaanermik suliniarneq pingaarnertut akilerartarnermik aaqqissuusseqqinnikkut aaqqiivigineqarsinnaanngilaq, akilerartarnermullu aaqqissuusseqqinneq aningaasaqarnikkut siuariartornerup allaffissornermit akilerartarnermullu qaffasissunit nungunneqannginnissaanut tunngavissiivoq, soorluttaaq aaqqissuusseqqinneq sulisorineqarsinnaasut amerlaneruleranerannut ilapittuisinnaasq.

Inuusuttut amerlanerit ilinniagaqalersillugillu sulilersinnissaannik aallussineq

Ukioqatigiinni amerlanerit inuusuttissarsiornermi piginnaasaqalerfiusumik ilinniakkamik aallartitsillutillu naammassinnittarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq. Naak ukiuni kingullerni 15-20-ni annertuumik siuariartoqaraluartoq, taakku naammagiinnassanngilavut. Amerlanerit ilinniarsimasuunerat aningaasaqarnikkut ineriartornermik patajaatsumik qulakkeerinninniarnermut, namminersorlutillu inuusuttissarsiorlut pisortallu ingerlatsiviisa pisariaqartumik sulisussaqaarnissaannut qulakkeerinninnissamut pingaaruteqarluinnartuuvooq. Suliniarnermi tassani inuusuttut suliniuteqarfigineqartut pingaarnertut aallunneqarnissaat, suliniarnerlu inuusuttuni suliffissaaleqinerup annertunerpaaffiani pingaarnertut pingaarnissaat pisariaqarpoq. Inoqarfinni minnerni tamanna atuunnerusoq paasissutissat erseqqissumik takutippaat.

Isumaqatigiissuteqartut suliassap taassuma taat tapersertariaqagaattut aaqqinneqarnissaa nunatsinni pingaarnertut isigaat. Taamaammat aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissut ukiuni aggersuni suliniarnermut immikkoortumi politikikkut pingaarnertut imaqarpoq.

Suliniarneq immikkoortut oqartussallu akimorlugit pinissaa pisariaqarpoq. 2023-mi suliniutunik sukumiisunik aallartitsisoqarnissaa, ukiunilu siusinnerusuni nalilersuinerit suliniutit ingerlanneqareersut sunniuteqarnerat paasiumallugu malitseqartinneqarnissaat pingaaruteqartut isigineqarpoq.

Isumaqatigiissuteqartut 2023-mi sukkasuuk siuariartoqarnissaa ilimagaat, tassani immikkoortumi allanik pingaarnertut siunertaralugu 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit suliarineqarnissaanut kaammattuutit nutaat ilanngullugit.

Ingammik inoqarfinni mikinerusuni inuusuttut ilinniagaqalernissaannut aallussineq

Inuusuttut qanoq amerlatigisut meeqqat atuarfiannik naammassinninnermik kingorna ingerlaqqittartut, inuusuttullu qanoq amerlatigisut ilinniagaqaratilluunniit suliffeqanngittarneranni nunap immikkoortuini sumi najugaqarneq aallaavigalugu annertuumik assigiinngissuteqartoqarpoq.

Isumaqatigiissuteqartut eqimattat taakku aallunneqarnerunissaat kissaatigaat, tassani qanoq amerlatigineri, kikkunerit taakkunanngalu amerlanerisut ilinniagaqalersinniarlugit qanoq iliortoqarsinnaanera ilanngullugu. Ilisimasaq tamanna pinaveersaartitsinermit eqimattanullu taakkunannga suliniarnermut atorneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik ukiut tamaasa "Inuusuttut ilinniagaqarneq suliffeqarnerlu" saqqummersittarpaa. Saqqummersitaq taanna inuusuttut taakkulu suliffeqarnermut ilinniartitaanermullu attuumassutaannut qulaajaasusarpoq. Inuusuttut ilinniakkamik ingerlataqarnatilluunniit suliffeqanngitsut inuusuttut suliniuteqarfigineqartut taaneqartarput. Inuusuttut ukiukkaarlugit, najugaqarfikkaarlugit ilinniakkamillu naammassinnissimanagerat malillugu aggulunneqarsinnaapput.

2023-p aallartinnerani Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersitaq nutaaq, innuttaasut tamarmiusut "Suliffeqarnermut attuumassutaat"-nik qulaajaasq saqqummersinneqassaaq. Saqqummersitaq taanna ilaatigut inuusuttut suliniuteqarfigineqartut pillugit paasissutissanik imaqaassaaq, tassani inuusuttut suliffissarsiornermi pisortanilluunniit ikiorsiissutinik pisartaqarnerisut ilanngullugit.

Inuusuttut suliniuteqarfigineqartut amerlasuut nunaqarfinningaaneerlutillu illoqarfinnit minnerningaanerput, tamannalu immikkut eqqummaariffigineqartariaqarpoq.

Taamaammat 2023-mi inuusuttut nunaqarfinneersut illoqarfeeqqaneersullu ataatsimeersuartinneqarnissaat partiit aallaqqaammut kissaatigaat. 2023-mi siunertamut 1 mio. kr.-t atugassanngortinneqarput. Eqimattami tassani inuusuttut amerlanerusut ilinniagaqalernissamut suliffeqalernissamullu qanoq ilillutik piareernissaannut inuusuttut siunnersuutissaat ataatsimeersuarnermi aallunneqassaaq. Ilisimasat inuusuttut saqqummiussaata e-learningimik atuinermi, assersuutigalugu atuartut angerlasimaffiini inersimasut ikorfartuinerannik qulakkeerinninnermik kiisalu meeqqat atuarsianni naammassereernermi ilinniagaqarnermut ingerlaqqinnissamut siunnerfeqartumik ilitsersuinermik suliaqarnermut ilanngutitinneqassaaq. Tamanna inuusuttunut suliniuteqarfigineqartunut ataqatigiissumik pilersaarummik inerneqassaaq, taannalu 2024-mut aningaasanut inatsimmik suliaqarnermi ilanngunneqarsinnaavoq.

Piginnaanngorsaalluni suliniutip NUIKI (Nunaqarfinni Ilinniartitaanermik Kivitsineq) maanna piffinnit marlunnit/pingasunit amerlanerusunut siaruanneqarnissaa isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat. NUIKI ukioq ataaseq atuagarsornikkut piginnaanngorsarneruvoq, piffinni meeqqat atuarsiinik suleqateqarluni ingerlanneqartartoq. Sapinngisamik amerlanerpaat siunissartik pillugu eqqarsaatigilluakkamik aalajangernissaannut pitsaanerpaamik sakkussinneqarnissaat, atuagarsornikkut piginnaanngorsarnissaat, taamaalillutillu ilinniagaqalernissamut sulilernissamullu piareertinneqarnissaat anguniagaavoq.

Peqatigisaanik inuusuttut inoqarfinni minnernit inuusuttut 15-init ikinnerusunit suliniuteqarfigineqartuneersut, NUIKI-millu suliniutip (minnerpaamik inuusuttunik 15-inik peqataaffigineqarnissaanik piumasaqaateqartumit) neqeroortigineqarsinnaannginneranik, NUIKI-mut assingusumik nunatsinni højskolini højskolertinneqarnissamut periarfissinneqassapput. Isumaqatigiissut atsiorneqareersimanerata kinguningua Naalakkersuisut periarfissamik tassannga qulaajaassapput.

Pingaarnersuiuinissamik ornigullunilu ilitsersuiuinissamik pisariaqartitsineq

Ornigulluni ilitsersuineq pingaaruteqarlunnaarpoq. Inuusuttut inuusuttuni suliniuteqarfigineqartuniittut toqqaannartumik oqaloqatigisarnissaat pingaarnertinneqassaaq. Suliassaq tamanna kommunit namminersorlutillu oqartussat angusaqarnissamik isumaqatigiissutaat naapertorlugu Majoriap isumagisassaraa. Tassani inuusuttut inuusuttunut suliniuteqarfimmiittut tamakkerlugit iliuusissatut pilersaarusiortigineqarnissaat suliassaavoq. Iliuusissatut pilersaarut taanna ingerlatsiviup sorliup suliamik ingerlatsinera apeqqutaatinnagu inuusuttumik malinnaajuartussaavoq. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit pineqartillugit ullumikkut Majoriap kommunimi atuarfefarfik piareersaasiornermik ikaarsaanermilu ilitsersuinermik ikiussavaa, meeqqat atuarsiata atuartunik misilitsittussanik iliuusissatut pilersaarutaata assilineranik pissarsilluni, ilitsersuinermilu atortussianik pisariaqartunik allanik ikiorsiisassalluni. Tamatuma saniatigut inuusuttunik immikkut ilitsersorneqarnatik ilinniakkamik toqqaanissamik, aallartitsinissamik naammassinninnissamillu imaluunniit sulilernissamik toqqaaniarnermik, siunnerfeqartumik ilitsersuiuinissamik pingaarutilimmik Majoriaq suliassaarpoq. Ilitsersuinermik Majoriamillu siusinnerusukkat nalilersuinerit ornigulluni ilitsersuisarneq kommunini assigiinngitsumik ingerlanneqartoq ingammillu inoqarfinni minnerusuni inuusuttunut anngunneqarneq ajortoq takutippaat.

Nuna tamakkerlugit ilitsersuinermik periusissiaq nutaaq maanna suliarineqarpoq, taannalu meeqqat atuarsiata aallartiffigalugu ilinniagaqarnermik aqqissuussinermik qimerloorinnittuvoq. Periusissiasaq aamma aqqissuussaaneerusumik ilitsersuinermik qulakkeerinninniarnermik annertuumik aallussinissaa, ilitsersuinermillu suliniuteqarnerup ilinniarsiit suliffeqarnerlu akimorlugit nalilersorneqarnerannik taaneqartumik sukumiisumik malitseqartitsissasoq, aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat. Sulineq tamanna 2023-p ukiuata affaani siullermi ingerlanneqartariaqarpoq.

Tassunga atatillugu ornigulluni ilitsersuisarnerup pingaarnertinneqarnissaanik Naalakkersuisut sukkanerusumik kommuninik inuusutissarsiornermillu ilinniarsinnik oqaloqatiginninnissaat isumaqatigiissuteqartut kaammattuutigaat.

Ikaarsaarneq tunisassiornermilu atuarfimmik ingerlatsinermut assingusumik aallartitsineq

2022-mi suliffeqarneq pillugu periusissiami suliniutit arllallit siunniunneqarput, tassani tunisassiornermik atuarfimmut assingusumik ingerlatsineq inuusuttunut inuusuttut ilinniarfiini ingerlaqqissimanngitsunut misiligutitut ingerlanneqarnissaa ilanngullugu. Tamanna aallaqqaammut suliffeqarnermut immikkoortumi aningaasaqarnikkut sinaakktissarititaasut iluanni. Ikaarsaarnermi suliniutit taamaattut kommunini tamani atulersinneqassagaluarpata, taakkulu sunniutaat uuttorneqarlutik kingorna nalunaarusiorfigineqarnissaat pissasoq, aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat. Tassunga atatillugu Naalackersuisut aanna siusinnerusukkullu tunisassiornerik atuarfimmut assingusumik suliniutinik inuusuttissarsiornermillu ilinniarfimmik suleqateqarnermik misilittakkanik nangitsillutik suliaarnissaat ilimagineqarpoq, taamaalilluni tunisassiornermik atuarfimmeereernermi ilinniarfeqarnermik aqqissuussamut ikaarsaarnerup oqinnerulernissaa qulakkeerniarlugu.

Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut atorneqarnerunissaannut sinaakktissat pitsaannerusut

Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut annertunerusumik atorneqarnerat inuusuttunut suliniuteqarfigineqartunut tunngatillugu ineriartornissamut periarfissanik imaqtartut isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu isumaqarput. Ullumikkut kalaallit Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsugaasoq ataasiinnaq nalunaarsorsimavoq – Siu-Tsiu Tasiilami suliffeqarfeqartoq Nuummilu allattoqarfeqartoq. Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut suliniutip nunatsinnut tamarmut siaruarnissaa periarfissaavoq.

Siu-Tsiumit misilittakkat nunatsinni suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut periarfissanik annertuumik atunngitsuugaqarsinnaanerput takutippaat. Inuusuttut amerlasuut meeqqat atuarfianni atuareernermit kingorna suliffeqarnatillu ilinniagaqanngillat, peqatigisaanillu inuiaqatigiinni sulisussaaleqisoqarpoq. Suliffeqarfiit taamaattut suliffeqarnermut inissaqartitsinerusumik pilersitsisinnaanermik periarfissiippat, ilinniagaqalernissamullu aqutissamik aallaanerusumik periarfissiillutik, tamakkulu tunisassiuinnermik ingerlatsilluni pisarput.

Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut sulinermit suliffeqarfik piffimmik aallaaveqartoq, piffimmi inuiaqatigiinnut suliassanik isumaginnillunilu suliniuteqarfigineqartut piffimmi namminersorlutik inuusuttissarsiorturnut iluaqutsiillutillu suliassanik naammassinnittut pilersinneqassapput, taamaalillunilu piffimmi aningaasaqarnikkut siuariartitseqattaassallutik. Peqatigisaanik inuit ataasiakkaat inuunerinnerulersinneqarlutik piginnaasanik inuuniarnermi aningaasaqarnikkut suliffeqarfimmi peqataanermi ineriartortitanik iluaqutsiissapput.

Immikkoortoq pineqartoq ullumikkut Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsugaasut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 28. november 2019-imeersukkut kiisalu Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsugaasut pillugit namminersorlutik oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 25. maj 2022-meersukkut malittarisassaqtartinneqarput. Nalinginnaasumik suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsugaasut aningaasaateqarfiit tapiissutaasigut kommunillu najugaqarfigineqartup atuartukkaartumik akiliutaasigut aningaasaliivigineqartarput, taamaalillutillu Nunatta Karsianit taperneqarnissamik pisariaqartitsinatik. Isumaqatigiissuteqartulli immikkoortumi ineriartornermik malinnaajuarnissamik Naalackersuisut kaammattorumavaat. Tassani Inatsisartut inatsisaannik nr. 28, 9. december 2015-imeersumik kiisalu suliffeqarnermi, ilitsersuinermit piginnaanngorsarfiillu annikitsumik allannguiffigineqarsinnaaneramik pisariaqartitsisoqarneramik misissuineq ilanngullugu, taamaalilluni inuusuttut assersuutigalugu Siu-Tsiumi atorfeqartut taperneqarsinnaaqqullugit. Taamattaq immikkoortumut maanna tapiisarnermut sinaakktit 2023-mut aningaasanut inatsimmut missingersuummut tapiliussami attuumassuteqartumi erseqqissaaviginissaa kissaatigineqarpoq. Tamanna amerlanerusut ilinniakkamik suliffeqarnermillu aallartitsisinnaanerannik anguniagaqarluni suliniutinik taamaattunik siuarsaanermik ikiuussinnaajumalluni.

Peqatigisaanik isumaqatigiissuteqartut inersimasunut ulorianartorsiortunut sammititamik namminersortut suliniutaannik aningaasatigut ikorfartuinissaannik Naalakkersuisut kajumissaarpaat, tassani aamma ilaatigut angerlarsimaffeqanngitsunut tunngatillugu. Taanna soorlu Kofoeds Skolemit ilisimaneqartunik suliniutikkut pisinnaavoq.

Ilinniarfiit

Aningasaanut inatsimmi isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu ilinniarfissaaleqinermik ajornartorsiutit aaqqiivigineqarnissaannik aallussinissaq kissaatigaat. Ilinniarfitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik Inuusutissarsiutinik ilinniarfitaanerit inuusutissarsiornermilu ilinniarfitaanermut immikkoortumi pikkorissaanerillu pillugit Inatsisartut inatsisaannik maanna atuuttumik UPA 2023-mi allannguutissamik siunnersuummik piareersaasionerat tassunga atatillugu paasissutissiissutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuutissaq atuartut ilinniarfissamik isumaqatigiissuteqariinngikkaluarluni atuarfimmi assersuutigalugu ukioq ataatsimik sivissuseqartumik inuusutissarsiornikkut tunngaviummik ilinniarnermik aallartitsinnaanerannik siunertaqarpoq. Tamanna inuusutissarsiornermi tunngaviummik ilinniarfimmi tiguneqarnissaq sioqqullugu praktikkerfissamik isumaqatigiissuteqareersimanissamik piumasaqaammut ilaatinneqannginnissamut erseqqissumik periarfissiinissamik ilanngussisoqarsinnaanerannik ilassusiinikkut pissasoq ilimagineqarpoq. Tamanna pillugu siunnersuut inuusuttut suliniuteqarfigineqartuniittut inuusutissarsiornermi piginnaaneqalerfiusumik ilinniarfimmi ilinnialernissami praktikkerfissaqarnissamik piumasaqaammut ilaatinneqannginnissamut periarfissamik ilassusiinikkut pissaq. Peqatigisaanik inuusutissarsiornikkut ilinniarfiit inuusuttunut ilinniarfissamik nassaarnissamut tunngatillugu siunissami ikiuinerusariaqarput.

Taamaammat inatsisissatut siunnersuutissaq immikkoortumilu siunnerfeqartumik ilitseruinerunissaq ilanngullugu inuusuttuni suliniuteqarfigineqartuni inuit inuusutissarsiornikkut ilinniarfitaanermi aallartittarnerinik ajornannginnerulersitsissasoq ilimagineqarpoq. Taamaammat naapertuuffiani atuarfimmi praktikkerneqarpoq suliffeqarfimmi praktikkerneqarpoq ilapittuutitut qularnaarneqarnissaanik periarfissiinissaq aamma pingaaruteqarpoq.

Ilinniartut inaat

Amerlanerit inuusuttut ilinniarfianni aallartitsinnaanerannut aporfik alla tassaavoq ilinniartunut inissaaleqineq. Ajornartorsiut taanna nutaajunngilaq, taamaammallu siusinnerusukkat ajornartorsiut taanna aaqqinniarlugu immikkoortumut pilersaarummik suliaqartoqarpoq. Tamanna "etape 1"-itut taaneqartumi ilinniartut inaanik arlalinnik sanaatornermik aallartitsinermik nassataqarpoq. Tassunga ingiaqatigitillugu etape 2, immikkoortumi pilersaarummi pisariaqartitsinermik naliliinermik nutartikkamik aallaaveqartoq piareersaasionerqarpoq. Immikkoortumut pilersaarutaaqqaartumut annikinnerusumik allannguinnissamik pisariaqartitsisoqarnera naliliinerup takutippaa. Suliaq taanna inaarsarneqarpoq. Tassunga tapiliullugu ataatsimiititaliat attuumassuteqartut akuliutsinneqassapput, ilinniartut inissaallu pillugit immikkoortumut pilersaarutit immikkoortuata tulliup pilersinneqarnerata siuariartornissaa qulakkeerniarlugu immikkut saqqummiussissusiortoqassaaq.

Utoqqarnut periusissiaq utoqqalinermilu siusinaartumillu soraarnerussutisiaqartunut immikkoortumi siuarsaaneq

Isumaqatigiissuteqartut 2022-mut aningaasanut inatsimmi isumaqatigiissut, utoqqaat atugaannik, tassungalu ilanngullugu utoqqaat sivissuseqartumik suliffeqaannarnissaannik aningaasatigut pilerinarsaanissamik pilersitsinissap piareersaasionissaanut suliniutinik imaqartup malitseqartinneqarnissaa isumaqatigiissutigaaq.

Naalakkersuisut utoqqarnut periusissiasatut ataatsimut siunnersuummik, ukiuni aggersuni 10 – 15 utoqqaat amerliartornissaasa iliuuseqarfiginissaanut sukumiisumik siunnersuusiornissamik sulit saqqummiussinngillat. Periusissiaq suliarineqarpoq saqqummiunneqarnissaalu ilimagineqarluni, taamaalluni taanna Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu pilersaarutissamut nalimassaneqarlunilu 2024-mut

anigaasanut inatsimmik suliaqarnermi ilaasinnaaqullugu. Utoqqarnut periusissiasami utoqqaat pisariaqartitaasa ersarissarnissaat, sulisussanik pisariaqartitanik qulakkeerinninnissamut isummersornissaa, ataqatigiissumik aqqissuussinermik tikkuussinissaa, kiisalu periusissiap piviusunngortinnissaanut anigaasanik pisariaqartunik immikkoortitsinissaa pingaaruteqarpoq.

Taamaammat isumaqatigiissuteqartut tamanna tunuliaqutaralugu ilaatigut makkunanga aallussisariaqartumik utoqqaat atugaat pillugu immikkut politikikkut isumaqatigiissusiortoqarnissaa naatsorsuutigaat:

- Utoqqalernermi (siusinaartumillu) soraarnerussutisiani 2022-mi ikiorsiissutinut pineqartunut pitsannguutininik ineqarnermut tapiissutinik utoqqaat ilanngaassivigineqartalinnginnissaannik nalimmassaaneq. Tamanna 2023-mi piviusunngortinneqassaaq.
- Suliniutit 2024-mi aallartinneqarnissaat ersarissumik taaneqarnissaat, tassani suliniutit utoqqaat amerlanerusut suliffeqarnermiiginnarsinnaanerannik pilernartunngortitsisut. Utoqqaat suliffeqarnermut periarfissaanut tunngatillugu periarfissat pisariinnerusut aallunneqassapput.
- Inissianik utoqqarnut naleqquttunik pilersitsineq (inuusuttunut inissianut ilunulluunniit assigiinngitsunut atornerqartunut periutsit immaqa assigalugit)
- Ukiuni aggersuni utoqqarnut immikkoortumi suiassat annertusiartortut aqqiiviginissaannut sulisussanik qularnaarisumik ilinniartitaanermi piginnaangorsaanermillu suliniuteqarneq.

Utoqqarnut periusissiasatut siunnersuut suleqatigiissitap siammassissumik inuttalerneqartup 2022-p naanerani naammassissagaa naatsorsuutigineqarpoq, kingornalu periusissiaq partiinik isumaqatiginninniarnissat siunertaralugit Naalakkersuisunut saqqummiunneqassaaq. Tassunga atatillugu periusissiaq utoqqarnut inatsimmut nutaamut suliniummik, innuttaasut utoqqaat sullinneqarnerannut sinaakkutinik politikikkut sinaakkutitut aalajangersakkanik imaqassaaq.

Iluarsartuussinermut, iluarsartuussinermik kinguussaaneq appartinneqarnissaanik qulakkeerinnittumik aningasaliinerit

2022-mut anigaasanut inatsit aallaavigalugu ukiuni amerlasuuni immikkoortut ataasiakkaat iluanni naammangitsumik iluarsartuussinerit malitsigisaannik ajornartorsiutinut killiffiup annertussusaannillu annertuumik qulaajaaviginissaanik suliaqarneq ingerlavoq. Tamanna immikkoortuni assigiinngitsuni annertuumik kinguussaaneq suliniutissat pingaarnersiorneqarnissaannut pisariaqarpoq.

Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu pilersaarutaanni taanna pingaarnertut aallunneqassaaq. Immikkoortukkuutaartumik kinguussaaneq qulaajaanissaaq, suliniutissat pingaarnersiorneqarnissaannut patajaatumik toqqammavissinissaaq anigaasalersuinissamullu tunngavissinnaasunik tikkuussinissaaq anguniagaavoq. Immikkoortuni ataasiakkaani akileraarutitigut atuisullu akiliutaasigut oqimaaqatigiissitsinermik nassaarnissaaq naggataagut apeqqutaavoq.

Nuna tamakkerlugu pilersaarummut nassuiaat aamma suliniutinut assigiinngitsunut piffissamik tikkuussinermik, kiisalu taakkununga aporfinnik, malitsigisaanillu taakku iliuuseqarfigineqarnissaannut pisariaqartitanik tikkuussisussaaq. Tassunga ilanngullugu sanaatornermi naammassisinnaasat annertusarnissaannik pisariaqartitsisoqarnissaa ilimagineqarpoq, taamaalillunilu aamma tamanna ikorfartorniarlugu suliffeqarnermi ilinniartitaanermitu politikikkut suliniutit ilanngullugit.

Qulaajaanermi ilaatigut sanaartukkat makku ilaatinneqassapput: pisortat inissiaataat attartortittakkat, ilinniartut inaat, ilinniarfeqarfiit, mittarfiit heliportillu, Namminersorlutik Oqartussat talittarfiutaat, Nukissiorfiit atortuutaat, peqqinnissaqarfiup atortuutai kiisalu atortuutit KNI A/S-p ataani nioqqutissanik pilersuinermit attuumassuteqartut.

Ukiuq manna Nukissiorfiit akigititaasa qaffanneqarnissaat pisariaqarsimavoq, taakkumi ukiuni arlalinni nalimmassarneqarsimangillat, taamaalillunilu isertitatut toqqammaviit innaallagissamik, imermik kiassarnermullu pilersuinermi anigaasartuutit ineriartornerannut malinnaasimangillat. Nalimmassaanerli taanna immikkoortumi kinguaattoorummik ajornartorsiutinik annertuumik aqqiisuunngilaq. Taamaammat

ataatsimut saqqummiussissut, ungasissumut sammisumik aaqqeeqqinnissamut siunnersuummik imaqartoq piareersarneqarpoq. Tassani ilaatigut inuussutissarsiutinut ataasiakkaanut immikkut tapiissutinut aaqqissuussinerit annikillisinneqarsinnaanerata, kiisalu piffinni erngup nukinganik innaallagissiorfeqartuni nukissiamik sinneqartoorutip atorluarsinnaaneranut pilerinarnerulersitsinissamut sammisut misissorneqassapput.

Umiarsualiveqarfinnik pingaarnersiuiineq

Umiarsualiveqarneq nioqqutissanik inoqarfinnut inoqarfinnillu tamanit assartuineramik qulakkeerinninnermut pingaaruteqarpoq. Tassanilu pingaarnertitsinissamik pisariaqartitsisoqartoq uppersarneqareerpoq. 2021-mi nalunaarusiakkut immikkoortumi qulaajaasoqareerpoq taamanikkut 270 mio. kr.-nik iluarsartuussinerimi kinguussaasoqarneranik takutitsisumik. Kisitsit taanna sanaartukkat akiisa qaffakkiartornerisa malitsigisaanik qaffassimassasoq ilimagineqartariaqarpoq.

Qulaajaanermut tassunga 2022-milu ukiaanerani ataatsimiinnermi immikkoortup 28-p suliarineqarnerata malitsigisaanik umiarsualiviit pillugit immikkoortumut pilersaarut nutarterneqassaaq. Taanna atortuutit suut aallilernissaannik, iluarsartuunissaannik isarterneqassanersut pilersinneqassanersulluunniit, kiisalu tulleriarinninnissamik paasissutissiissaaq. Peqatigisaanik taanna konto pingarneq 87.73.12 Umiarsualivinnut talittarfinnullu aningaasaleeqqinnerit 2024-mut aningaasanut inatsit aallarnerfigalugu ukiumut sinaakkutitigut annertusaavigineqarneranik inerneqassaaq.

Umiarsualiviit iluarsartuuneqarnerannut immikkut politikikkut isumaqatigiisummik, umiarsualiviit iluarsartuunneqarnissaannut aningasanik amerlanerusunik malitseqartumik, umiarsuarnik takornariartaatinut angalasunut akitsuutip aaqqissuuteqqinneqarneratigut atulersitsinikkut aningaasalersorneqarsinnaasutut ilimagineqartumik isumaqatigiissuteqartoqarnissaa partiit taamaallutik kissaatigaat. Umiarsuarnik takornariartunut akitsuutip allangortinneqarnera pineqartumi inatsimmik allannguinnissamik pisariaqartitsivoq, taannalu aamma 2024-mit atuutilersussatut 2023-mi upernaakkut ataatsimiinnissamut saqqummiunnessaa siunertaralugu piareersarneqassasoq tunngavissaatinneqarpoq.

Iluarsartuussisarnerup pitsaassusaanik pilersitseqqinnissaq siunertaralugu inissianik attartortittakkanik immikkoortumi aaqqissuuseqqinnermik aningaasalersuineq

2023-mut aningaasanut inatsimmik piareersaasionermut atatillugu pisortat inissiaataasa attartortittakkat iluarsartuunneqarnerannik, iluarsartuussinissamillu annertuumik pisariaqartitsisoqalerneranik annertuumik aallussinissamik pisariaqartitsinermik, Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut aammalu Sanaartornermut Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqarput. Taamaallunni pisortat inissiaataasa attartortittakkat iluarsartuunneqarneranik ilarseqqiinnissamut aningaasalersuutissanik allanik annertuumik pisariaqartitsisoqarlunilu immikkoortup aaqqissuussaalluarnerulernissaa, kiisalu immikkoortumi politikip aaqqissuuteqqinnissaa pisariaqartinneqarpoq.

Pisariaqartitsineq pisortat inissiaataannik attartortittakkanik ingerlatsinerup aningaasalersornerata annikippallaarsimaneranik malitsigisaanik pilerpoq, taamaaliornerullu malitsigisaanik inissiaatit aserfallakkiartornerat sukkatsikkiartortumik pivoq. Taamaallunni pisut aatsaat nassuerutigineqanngillat, ajornartorsiutillu taakku inuuniarnikkut oqimaaqatigiissumik qanoq aaqqiivigineqarnissaannut isummernissaq maanna pisariaqartinneqarpoq.

Pisariaqartumik pilersitseqqinnissamik aningasalersuineq aningaasanut inatsisikkut ukiuni arlalinni pineqartumut amerlaneranik aningaasaliisoqarneratigut, makkuninngalu suliniarnerup qulakkeerinerullu siuartinnissaa pillugu aningasanut inatsisikkut taarsigassarsinissamik toqqammavissiinnikkut qulakkeerneqassaaq:

- Aaqqissuussamik assigiissaakkamillu pingaarnersiuiineq aallaavigalugu immikkoortumut aningasaliissutit naammassinniffiulluurtumik atorneqarnissaat, aamma
- ungasinnerusoq isigalugu attartortunit aningaasalersueqataanerup annertusarnissaa, taanna inuuniarnikkut oqimaaqatigiissaakkamik attartornermut akiliutip ineqarnermullu tapiissutip ataqatigiissumik aaqqissuuteqqinneqarneranik piareersaasionikkut. Taamaaliorneq immikkoortumi

ineqartunut attartornermi akiliutinut annertunermik pisariaqartitsisunut siunnerfeqartumik tapiisarnikkut ingerlaavartumik aserfallatsaaliinissamut aningaasanik atugassanngortitsisoqassaaq kiisalu attartortut aningaasaqarluarnerusut imminnut inissianik pilersornerulernissaannut ilapittuisuussalluni.

Ingerlavissaq piviusoq

Aaqqiissutissami immikkoortumut amerlanerujussuarnik aningaasaliinissamik pisariaqartitsivoq, tassani inissiat aserfallakkiartornerinik ajornartorsiutit annertusiartortut iliuuseqarfigiumallugit, taamaalillunilu pigisat nalillit (aningasanik isaatitsiviit) ajorneruleriartornerat iliuuseqarfigiumallugu.

Tamatuma nassatarisaanik aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnerani oqaasertaliussamik erseqqinnerusumik tunngavissatut nassuiaatigineqartut naapertorlugit taarsigassarsinissamut piginnaatitsisumik siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussissapput.

Tamatuma malitsigisaanik Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut oqaasertaliussassanut siunnersuummik, aalajangersimasumik nassuiaasumik tunngavissiilluni taarsigassarsinissamut piginnaatitsisumik saqqummiussissapput. Tassani iluarsartuussinissamik suliniut taarsigassarsinermi allatigullu suliniuteqarnermi inissianik attartortitsisarnermi immikkoortumi iluarsartuussinernik ajornartorsiutinik aaqqiinissap pisinnaaneranik aningaasalersuineramik atuutilersitsinermillu pilersaarutikkut iluarsartuussinerup ingerlanneqarsinnaaneramik ilimasulersitsisoqarnissaa tunngavissaatinneqarpoq. Taamaaliornermi taarsigassarsitsisinnaasunik tutsuiginartunik isumaqatiginninniarnissamut piareersaasiarluni, taamaalillunilu aamma ukiuni arlalini immikkoortumi annertuumik ajornartorsiutit aaqqiivigineqarnissaannut ilapittuutaasinnaasunik sinaakkusiisoqarnissaa anguniagaavoq.

Oqaasertaliinerup imminermini soorunami ajornartorsiutit aaqqissinnaanngilai, taamaaliornermili aningaasalersueqataanermik qulakkeerinissamut piujuartitsisumik sinaakkutinik pilersitsinissaq, taamaalillunilu pisortat inissianik attartortittagaasa aningaasaqarnerannut tunngatillugu ungasissumik isigisumik oqimaqatigiissitsisumik piviusorsiorlumik tunngavissiisoqarlunilu, ilaatigut ukiut arlallit ingerlaneranni iluarsartuussinissamik pisariaqartitsineq iliuuseqarfigineqarluni, inissiani attartortittakkani pigineqareersuni aserfallatsaaliinerit naapertuuttunngorsarneqassapput.

Immikkoortumut ataatsimut pilersaarummut atatillugu ungasissumut sammisumik politikikkut isumaqatigiissuteqartoqarnissaa pingaaruteqarpoq, ajornartorsiutimmi taaneqartut ukiuni arlalinni aaqqinniarneqartussaallutillu ataqatigiissumik suliniutit suliffeqarnermik ilinniartitaanermillu immikkoortumut aamma kalluaasut, kiisalu kommuninik suleqateqarnissamik pisariaqartitsineri tunngavissaatinneqarmat. Taamaammat oqaasertaliussassatut siunnersuutigineqartoq immikkut ittumik suliniut pillugu inatsisartut inatsisaannik, sapinngisamik 2023-p ingerlanerani suliarineqartussamik malitseqartinnissaa naapertuutissaaq.

Eqimattanut immikkuullarissunut inissiat amerlanerusut sanaatornerullu nunatsinnut siaruaannissaa

Aningasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqarnissamut piareersaasiornermik suliaqarnermi pitsaasunik peqqinnartunillu inissianut periarfissaqarnissaaq pingaaruteqarpoq. Tassani piffinni nutaani 2022-mut aningaasanut inatsimmi suliniutit aallartisarneqartumut tapiliussanut inuusuttut inaannik amerlanerusunik periarfissaq aallunneqarpoq. Tassani piffinni ukunani inuusuttunut inissianik pilersaarusiornissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq: Tasiilaq (immikkoortoq siulleq), Upernavik, Qasigiannugit, Uummannaq, Kangaatsiaq aamma Itoqqortoormiit.

Qeqertarsuarmi, Nuussuarmi Nanortalimmilu inuusuttunut inissianik pilersaarusiornissamut nutaatut aamma 2023-mi aningasanut inatsimmi immikkoortitsisoqarnissaa, aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat. 2024-mi Kangaamiuni, Narsami, Upernavimmi Tasiilamilu inuusuttunut inissianik pilersaarusiortoqassaaq (immikkoortup aappaa).

Illulioqataaffiit isumaliutigineqarnerat

Aaqqissusseqqinnermik isumaliogatigiissitap kaammattuutaanik malitseqartitsinnermut qanittumillu periuseqarneq eqqarsaatigalugu ineqarnermut immikkoortumi inatsisit arlallit allangortinneqarput, taamaalilluni immikkoortut arlallit Namminersorlutik Oqartussanit kommuninut nuunneqarlutik. Makku pineqarput:

- Nunaqarfinnut isorliunerusunullu inissianut pilersaarut (illulioqataaffiit, kommunit nammineerlutik illuliassaat kiisalu illu sulliviit).
- Pigineqatigiilluni inissiat.
- Iluarsartuussinerni taarsigassarsiat nalinginnaasut.
- Siusinaartumik soraarnerussutisialinnut soraarnerussutisiaqartunullu iluarsartuussinerni taarsigassarsiat.
- Inissianut nutaanut taarsigassarsiat (siusinnerusukkut 20/20/60-imik aaqqissuussinernik taaneqartarsimasut).

Innuttaasut inissianik sanaartornerannut tapiisarnermik aaqqissusseqqinnissaq akimuisumik ataqatigiittoqarneranik malittarisassallu maanna atuuttut naapertuunneranik nalileereermermi pinissaa pingaaruteqarpoq. Tassani kingullermik 20/20/60-imik aaqqissuussinerni allannguutit kingullit sunniutaat piaartumik nalilersorneqartariaqarput.

Maanna inissanik aningaasalersuisarnerni aaqqissuussinerit assigiinngitsut nalilersornerat ingerlanneqarpoq, ingammik sanaqataanermi inatsit. Nalilersuinerni aaqqissuussinerni nalimmassaanerit suut innuttaasut taakkununga atugassaqaqarnissaat atuinissaallu pitsaanerpaanissaa qulakkeerniarlugu qulaajaavigineqassaaq.

Nalilersuinermi periutsit pingaarnerit makku pillugit pisariaqartitanik qulaajaanissaaq nassatarissavaat:

- Nammineq akiliut assigiiaartumik akiliutinngorlugu allangortinnissaq (95/5).
- Naafferartumik akilersuisarnermik aaqqissuussineq.
- Inissianik attartortittakkanik pisariaqartitsinermik qulaajaaneq.
- Ineqarnermut immikkoortumi kiisalu inatsisini allani attuumassuteqartuni inatsisinik allanngueq naleqqussaanerlu.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut nalilersuinerup taassuma 2023-p ingerlanerani inatsisinik allannguisinnaanermik siunnersuutaasinnaasut inaarsarnissaa naatsorsuutigaat. Tassani politikikkut naleqqat tulliuuttut aallunneqarnissaat immikkut pisariaqartinneqarpoq:

- Sanaqataasarnermik aaqqissuussinerup allangortinneqarsinnaanera, taamaalilluni amerlanerusut piffinni pigineqatigiilluni namminerisamillu inissianik realkredit atorlugu aningaasalersuiffiusinnaanngitsuni nammineq inissaqarsinnaanerat periarfissinneqarsinnaaqullugu. Nammineq sanaartornermut aaqqissuussinerup immaq nalmassakkap uterfiginissaa periarfissaasinnaasutut naleqqussorineqarpat – allatulluunniit piffinni pineqartuni inissiaqalernissamut periarfissaqarnissap siuarsarnissaa kisaatigineqarpat.
- Tapiissuteqartarnermik aaqqissuussinerni isertitanut killiliussat erseqqinnerusumik isummersorfigineqarnissaat, maannami killigitinneqarput piviusumi amerlasuut pisariaqartitsigaluartut sanaatoqatigiilluni inissiamik qinneqarsinnaanerat killilersorneqarsorinarmat.
- Tamatuma saniatigut kommunit suli illulioqataanermik inatsisinik aqutseqataanerisa isumaliutigineqatigiinnissaa, imaluunniit aningaasartat ilanngullugit namminersorlutik oqartussanut utertinneqarnissaanik isumaliuteqarnissaaq pisariaqartinneqarpoq, ukiunimi kingullerni kommunit ataanni immikkoortumi suliaqarneq annikitsuarsuusimammat. Taamaammat tamanna pillugu maanna nalilersueqqinnermi Naalakkersuisut sukumiisumik oqaloqatiginninnissaat kaammattuutigineqarpoq.

- Taakku qaavatigut pingaarnertut kikkut pisortanit inissianik pilersorneqarnissaat, assigiinngitsunullu atatillugu periutsit suut atorineqarnissaat, inuuniarnikkullu oqimaaqatigissumik ineqarnermut politikeqarnissap qulaajaavigineqassaaq.

Qulaajaanerup maanna ingerlanneqartup inerneru naammassippat, Ineqarnermut politikkimut isumaqatigiissuteqarnissaq siunertaralugu partiit akuliunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Isertitat nutaat patajaassutsimillu annertusaaneq – inuussutissarsiorneq, takornariaqarneq attaveqaatinullu aningaasaliinerit

Naluneqanngitsutut nunarput aalisarnermik inuussutissarsiornermik avammut niuernikkut pingitsuisinnaangilaq. Tamanna aarlerinaateqarpoq, niuerfinnimit ineriartornerup tunisinermilu akit nikinneri nunatsinnik qajannarsisitsinnaapput. Ukiuni kingullerni ineriartornerup Kalaallit Nunarput COVID-19-ip kingunerisaanik, maannalu Ukrainemi sorsuunneq kingunerisaanik nunarsuarmi akit qaffakkiartornerisa qaffasinnerannit ataatsimut isigalugu aniguilluaasimagaluartoq tamanna ersarissivoq.

Akimuisumik suliniutit

Siunissami tamanna iliuuseqarfigisinnaajumallugu, Naalakkersuisut maanna inuussutissarsiornermi aningaasaqarnikut periusissiamik taaneqartumik, ilaatigut imminut pilersornerup annertunerulernissaannik aallussisussamik suliaqaleruttorput. Tamanna immikkoortuni sanillersuunneqarsinnaasunik iluaqutissaqarfigisatsinni, pilersuinerullu isumannaatsuunissaanik isiginninneq aallaavigalugu iluaqutasinnaasuni. Periusissiaq aningasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut apequtigaat, 2023-llu aallartinnerani naammassillugu suliarineqarsimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Inuussutissarsiuutinik tapiisarnermik misissueqqissaarneq

Tassunga atatillugu 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliaqalernissap tungaanut, inuussutissarsiuutinut siunertaqartunut tapiissutit siunertaminnut naammassinninnerannut tunngatillugu atorluarneqarnersut, inuussutissarsiuutinik nutaanik pilersitsinissamik kissaateqarnermut ikorfartuisuunersut, inuussutissarsiuutillu pioreersut ineriartornerannut ikorfartuinersut qulaajaavigalugu akimuisumik misissueqqissaarnermik ingerlatsisoqarnissaa, aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat.

Misissueqqissaarneq taamaattoq immikkoortumi aalajangersimasumi tapiissutinik nalimmassaanermit atorineqarsinnaaneramik, immikkoortunillu akimuisumik siunissamut pingaarnersuinerit allanut tunngavissisinnaasunut tunngavissisinnaaneramik misissueqqissaarnermit atorineqassaaq.

Aningaasaleerusussuseq annertusarniarlugu inuussutissarsiorlut akileraarusorneqarnerata allangortinnissaanik pisariaqartitsineq

Ergup nukinganik innaallagissiorfissanik akuersissutinik saqqummiussinerup oqallisigineqarnissaanut atatillugu aningaasaliisnaasut siunnersortaaasinaasullu Namminersorlutik Oqartussanit suliakkerneqartut, siusinnerusukullu misissuinerit allani nunatsinni akileraarusiisarnikkut inatsimmi immikkualuttut nunatsinni ingammik nunani allamiut aningaasaliisnaaneranut aporfinnerat tikkuarpat.

Nunani allani aningaasaliinernit akileraarusiinerit sanilliullugu nunatsinni aningaasaliinernik akileraarusiineq qaffasissutut aningaasaliisumit isigineqarsinnaavoq. Taamaalluni nunanut allanut sanilliullugu nunatsinni aningaasaleerusussuseq pilerinannginneruvoq. Aningaasaliisutaasut iluanaarutaanerunissaannik aningaasaliisut allatut piumasaqarsinnaapput.

Siunnersuisartut ilaasa nunatsinni iluanaarutinik akileraarusuinerup aningaasaliisunut nalornilersitsilersinnaanera tikkuarpat, aningaasaliisartummi nunap aggerfiata akileraarut akileraarutit, nunami pineqartumi akileraarutinik naatsorsuinermit ilanngaatigineqarsinnaasut akuerineqarsinnaanera nalorninarmat.

Immikkoortumi malittarisassat allanngortinneqarnissaat pisariaqarsinnaavoq, taamaalluni taakku nunanit allaneersunit, soorlu erngup nukinganik innaallagissiorfiilornerni akuersissutinik niuffatsitsinnermut atatillugu, pilerilersitsinnermut akornutaqqunagit.

Taamaammat kingusinnerpaamik 2023-mi ukiakkut ataatsimiinnermi unammillernartitat naapertuunnerpaamik oqimaaqatigiinnerpaamillu aqqinneqarfigisaanik siunnersuummik saqqummiussisoqassasoq isumaqatigiissuteqartut aalajangerpaat. Allanguutit taamaallaat inuussutissarsiutinut aalajangersimasunut, suliffeqarfissuarnut taakkunungaluunniit assingusunut atuuttussanngorlugit killilernissaasa pitsaanerpaasinnaanera isumaqatigiissuteqartut paasivaat.

Aalisarnermik aqqissuusseqqinneq – oqaaseqarnermit iliuseqarnermut

Aalisarnermik isumalioqatigiissitap juli 2021-mi isumaliutissiissumminni sinerissap qanittuani aalisarnerup ineriartortinneqarnissaanik immikkut pisariaqartitsisoqarnera tikkuarpaa, isumaliutissiissuttaaq avataasiorluni aalisarnermut, tapiissutinik aqqissuusinnermut inuussutissarsiornermullu tulluarsakkanik ilinniartitaanernut kaammattuutinik imaqqarpoq. Tamanna tunuliaqutaralugu Naalakkersuisut ineriartornermik immikkoortuni taakkunani siuarsaasumik siunnersuummik sukumiisumik saqqummiussissasut naatsorsuutigineqarpoq, tassani aalisarnermut inatsisip allanngortinneqarsinnaaneranut siunnersuut, kiisalu 2023-mi aalisarnermut immikkoortumi tapiissuteqartarnermut politiki ilanngullugit. Kingullertut taaneqartunut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissutip kingunerisaanik pingaarnersiutinerni isumaliutit sukumiisut aamma inuussutissarsiutinik tapiissutinik misissueqqissaarnerni ilaatinneqartariaqarput.

Tamatuma saniatigut isumaqatigiissuteqartut AI 2022-mi aningaasat immikkoortinneqartut, AIS23-mi ingerlateqqinneqartut maluginiaqqaat, Aalisarnermik pillugu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaanik ataatsimut nalilinnissamut utaqqqineqartariaqanngitsut, suliniutit siuarsarnissaannut. Taakku ilinniartitaanernut pilersaarusiornermullu suliniutinut, ilaatigut kilisaatini nunaqavissunik aqumiunik atuinnermik annertusaanernut, ilaatigullu aalisarnermut inuussutissarsiornermut sammititanik piginnaangorsaanermik siunnerfilinnik suliniutinut allanut atugassanngortinneqarsinnaapput. Aningaasalli aamma aalisagaqatigiinnik nutaanik pioreersunilluunniit iluaquteqarnerup patajaallisarnissaa siunertaralugu aalisagaqassutsimik misissuinnermut, kiisalu piujuartitsisunik aqutsinnermik pilersaarutinik nutaanik suliaqarnermut atatillugu aalisartunik suleqateqarnermik pitsanngorsaanernut atornerqarsinnaapput.

Peqatigisaanik aalisarnermut immikkoortumut, suli inuussutissarsiutini pingaarnersaasumut, taamatullu suliniuteqarnerq aqqutigalugu nalitunerulersitsinnermi suli periarfissaqartumut sammititanik ilinniartitaanikkut piginnaangorsaanikkullu suliniutit ujarornerqarput. Tamanna 2022-mi aningaasanut inatsimmi "Aalisarnermut isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaanut malitseqaataasumik aalisarnermi iliniartitaanermik pitsanngorsaaneq" qulequtaqartumi konto pingaarnaq 20.11.70 Suliniutinut nutaanut tapiissutit sillimmatit immikkoortinneqartut atugassanngortinneqarneratigut pissaaq. Tamanna soqutigisaqatigiit attuumassuteqartut suleqatigalugit pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Taamattaaq aallartitseqqinnermi tapiissutinut 1,5 mio. kr.-t immikkut tapiissutigineqarput, taamaalluni ilaatigut silap pissusaata allanngornerata nassatarisaanik pisariaqartitsinnerup annertusinnaanera sillimaffigineqarsinnaaqqullugu. Taamattaaq KONFIFA-mut aningaasalliissutaasimasut ingerlateqqinneqarput, siunnersortit sullissinnerat qitiusumi allaffeqarfissuarmukartinneqassanngilaq, taamaasilluni atuisunut qaninnerulersinneqarnera attanneqassalluni. Sinerissap qanittuani aalisartut kattuffimmut sorlermut ilaasortaanerat apeqqutaatinnagu sullinneqarnissaat tunngavissaatinneqarpoq.

Takornariaqarnermik ineriartortitsineq

Nuummi Ilulissanilu mittarfiit nutaat 2024-p naanerani atornerqalersussatut, Qaqortullu mittarfia 2025-mi atornerqalissasoq naatsorsuutigineqarput. Takornariaqarnermik inuussutissarsiorlut 2022-mi aasaanerani takornarianik amerleriarporput, tamannalu mittarfiit nutaat 2024-mi 2025-milu ammarpata suli annertuseriassasoq ilimagineqarpoq.

Timmisartuussiffiit nutaat ineriartortinnerat, unnuisarfinnik amerlanerusunik namminersortut aningaasaliineraat minnerunngitsumillu takornariartitsineramik inuussutissarsiornermi, taakkulu malitsigisaannik sullissisuni piginnaanngorsaaneq pilersarusiornerlu paasisutissanik ineriartortilluakkaat aaqqutigalugit siuariartornissamik ilimagisanik eqqoriaatinik pisariaqartitsivoq. Ullumikkut siuariarnissamut ilimagisanut siumut eqqoriaatinik namminersorlutik oqartussani namminersorlutilluunniit inuussutissarsiornermi pigisaqartoqanngilaq. Maanna ingerlatsisut peqatigalugit suliniut aallartisarneqarpoq, tamannali kisimi naammangilaq.

Taamaammat Naalackersuisut piaarnerpaamik nuna tamakkerlugu takornariaqarnermut periusissiamik nutaamik, angallateriaatsimik nutaamik, tassanilu periarfissanik unammilligassanillu, takornariat amerliartornerisa malitsigisaannik pisumik saqqummiussinissamik kaammattorneqarput. Tassani ilaatigut takornariaqarnermik inuussutissarsiornermi sinaakkutitut atugassarititaasut nalimmassarneqarsinnaanerannut ilaatigullu ineriartornerup taassuma inuiaqatigiinnut iluanaarutissartai, ilaatigullu aqutsinermi sakkussat naapertuuttut atorlugit piujuartitsisumik ineriartornerup tungaanut aqutsisinnaajumalluni pisariaqartitsinermik saqqummiussineq ilanngullugu. Tassani aamma akitsuusisarnermut immikkoortumi inatsisiliornikkut suliniutaasinnaasunik atuineq aamma ilanngullugu. Assersuutigalugu unnuinermi akileraarutikkut, nunani allani amerlasuuni ilisimaneqartukkat. Tassani aamma iluanaarutit ilaasa kommunimut utertinnissaannik periarfissap qissiminneqarsinnaanera kaammattuutigineqarpoq, taamaaliornikkut tikinnermi atorlutit pitsaasunik aningaasalersuisoqarsinnaaqullugu piffimmilu piujuartitsisumik takornariartitsinermik inuussutissarsiornermi siuarsarneqarsinnaaqullugu.

Naalackersuisut takornariaqarneq pillugu periusissiamik suliaqarnermik kingorna taanna pillugu pingaarnersiuinissani suliniuteqarnissanilu isumaqatiginninniarnissanut aggersaanissaat isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat.

Siuariartornerup illoqarfinnut pingasunut nutaamik mittarfittaartunut kisimi iluaqusiinani siammasinnerusumik sunniuteqarsinnaaneraa takornariartitsinermi periusissiasami pingaarutilimmik aallaaviussaaq.

Peqqinnerulerneq peqqinnissaqarfimmullu sinaakkutissat pitsaannerusut

Aningaasanut inatsisissat siunnersuumili Dronning Ingridip Napparsimavissuani meeqqanut immikkoortorpiamik pilersitsinissamut aningasaleereersimanerat isumaqatigiissuteqartut iluarisimaarinnipput.

Taamattaq aamma aningaasanut inatsisissat siunnersuummi katsorsarneqartup qanoq paasineqarnerata annertunerulersinnera ilanngunneqarpoq, taamaalilluni siunissami toqusut timaat tamarmik pisortat akiligaannik angerlamut oqqunneqarsinnaanngorlutik, Tamanna sivisuumik kissaatigineqarsimavoq. Tamannali kisimi naammangilaq.

Peqqinnissaqarfiup atuunera innuttaasut inuunerannut pingaaruteqarluinnartuuvog, taamaammallu aamma 2022-mi ukiakkaat ataatsimiinnermi aalajangiiffigisassat siunnersuummut atillugu kiisalu aningaasanut inatsit pillugu oqallinnerni pingaarutilimmik oqallisigineqarpoq.

Isumaqatigiissuteqartut Peqqinnissaq pillugu Isumalioqatigiissitap, 2023-mi upernaakkut isumaliutissiissummik saqqummiussisussap sulinera soorunami ataqquivaat. 2023-mut aningaasanut inatsisissat siunnersuummi konto pingaarneq 20.11.70 suliniutinut nutaanut sillimmatit ukiumut aningaasaliissutit immikkoortinneqarput. Aningaasat "Peqqinnissamik isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutissaanut malitseqartitsinermit immikkoortitat" qulequtserlugit aningaasaliissutigineqarput.

Aningaasat naammannersut suli nalilissallugu soorunami siusippallaarpoq, maaniami isumalioqatigiissitap kaammattuutai suli piareernatillu, kaammattuutit suli politikikkut isummerfigineqanngillat. Taamanikkornissamut peqqinnissaqarfimmullu aningaasatigut sinaakkutinik ersarissunik naleqqanillu piffissami sivisuumi sulinermi najoqqutarineqarsinnaasut pilugit amerlanerussuteqarluartut isumaqatigiissusiornissaat isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaaq.

Tamatuma sapinngisamik ataatsimut naliliineq aallaavigalugu pinissaa pingaaruteqarpoq, taamaalilluni nunatta innuttaanut iluaqutaasumik aningaasat pissarsiaqaataalluarsinnaaqullugit.

Aningaasanut inatsimmik oqallisiginninnerup nalaani ilaatigut utaqqisut ikilisinneqarnissaannut periarfissaq, katsorsaanerik neqeroorutit amerlinissaat, immikkoortumi naammassisinnaasat amerlinissaat, sulianik ingerlatsinerit eqaallisarnissaat peqqissaanermillu ilinniarsimasunik atorfinitsitsisarnerit pisanngorsarnissaat immikkut sammineqarput. Peqqinnissamik immikkoortumi akimuisumik politikikkut piaartumik pingaarnersuisoqarnissaa isumaqatigiissuteqartut immikkut pingaartippaat. Isumaqatigiissuteqartut Peqqinnissaq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaata naammassineqarnerata kinguninnguatigut, politikikkut peqqinnissaq pillugu isumaqatigiinnissamut oqaluuserinninnissamut aggersarneqarumaarlutik. Isumaqatigiissuteqartut oqaloqatigiinnerit pingaartutut isigaat.

Ukioq mannali 2022-mut aningaasanut inatsimmut ilassutitut aningaasaliinikkut peqqinnissaqarfimmut pinasuurtumik aaqqissuummik pisariaqartitsisoqalereersinnaanera isumaqatigiissuteqartut eqqummaariffigaat. Tassani ingammik utaqqisunik ikilisaanissamik suliniuteqarnissamik atortunillu nuaanik pisoqalisoortunut taartissanik siuartitsinissaq naapertuussinnaavoq, tassani MR-scanner ilanngullugu.

Siunissami pingaarnersuinissanut pisariaqartitsinerimik isumaliuteqarnissamut isumaliutaagallartut
Taamaalilluni aningaasartuutissanut pisariaqartitat aningasartalerneqanngitsut politikikkut ajornakusoortumik pingaarnersuinissamut pisariaqartitsilersinnaasut, aammali Peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutit annertunerusut napparsimasunut iluaqutaanerulernissaanut tunngavissiilluarsinnaanerusut misissornissaannik aamma pisariaqartitsisoqarpoq.

Tassani aamma peqqinnissamut isumalioqatigiissitaaq ilinniartitaanermut, atorfinitsitsinerimut sulisunillu tiggumminiinnarnissamut pitsaanerusunik tunngavissiinissamut, attaveqaatit pitsaanerusumik aaqqissuunneqarnissaannut peqqinnissaqarfiullu iluani assartuinerimut aningaasartuutinik atorluanaanerimut tunngatillugu kaammattuuteqassasooq ilimagineqarpoq.

Innarluutilinnut immikkoortoq

Innarluutilinnut sullissivik Tilioq inatsisit malillugit arlalinnik suliassaqarpoq, taakkulu ilaatigut paasisitsiniaanerit, suliniutit, ilisimasamik pilersitsineq aaqqissuinerillu aqutugalugit ingerlanneqartarput. Isumaqatigiissuteqartut immikkoortup taassuma ukiumut aningasaliissutit 1,5 mio. kr.-nik ilaneqarneratigut pingaarnertinneqarnissaa kissaatigaat.

Kivitsineq taanna ilaatigut tunngavissaasutut inatsisit malillugit suliassat naammassineqarnissaannut ilapittuissaaq. Tassani ilaatigut ukiumoortumik ataatsimiinnikkut, inuit innarluutillit atugaat pisinnaatitaaffiilu pillugit ilisimasat annertusarniarlugit paasitsiniaanikkut sulinikkut kiisalu inuit innarluutillit atugaat pillugit ilisimasamik nutaanik ineriartortitsinikkut ilisimasallu paasissutissallu pigineqareersut aaqqissuunneqarnerisigut pissaaq.

Innarluutillit illersuisuata oqaaseqartartutut sulinerim pingaarutillip aallunnissaanut, illersuisoqarfiup nukittorsarnissaanut avataanillu aningaasassarsionnissamut piffissamik atugassaqalernerimut, taamaalillunilu suliniutinik misissueqqissaanermillu amerlanerusunik, Innarluutillit Illersuisuata sulineranik ikorfartuisumik aningaasaliissutit pisinnaangortitsissapput.

Isumaqatigiissuteqartut suliap taassuma innarluutilinnut sinaakkutinik pitsaanerusumik pilersitsinerimut sulinerimut atorneqarnissaa pingaartippaat.

Ukiuni aggersuni innarluutilinnut immikkoortumi ataatsimoortumik pilersaaruserimut atatillugu suliniutit tulluuttut attuuassuteqartut peqatigalugit Naalakkersuisut suliareqqittariaqarpaat:

- Illutatigut pitsanngorsaanerimut pilersaarummik piareersaasiorneq.
- Nappaammik suussusersiisarnerup pitsaanerulernissaanik aallussineq.
- Ilinniartitaanermut suliffinnillu ikaarsaarnermik pitsanngortitsineq.

- Inatsisunik, aaqqissuussinermik akisussaafillu agguarneqarneranik misissuineq.

Silap pissusaanik pilersaarummut silap pissusaanullu nalimmassaanissamut pilersaarummik pisariaqartitsineq

Qasigianguit/Aasiaat eqqaanni erngup nukinganik innaallagissiorfimmik nutaamik sanaartornissamik, Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik innaallagissiorfiup allilerneqarnissaanik Inatsisartut akuersinerat kiisalu kingullermik Tasiilap eqqaanni erngup nukinganik innaallagissiorfimmik alliliinissaq nunatta CO₂-mik aniatitsineranik annikilliliinissamut pingaarutilimmik alloriarneruvoq. Aningaasaliinerit taakku pisortat nukissiamik pilersuineranni nukissiamik ataavartumik annertunerulersitsipput.

Erngup nukinganik innaallagissiorfiit nukissiamik atunngissinnaasaasa immikkoortuni allani iluaqutigineqalersinnaanera alloriarnermi tulliusaaq, tassani illoqarfinni nukissamik sinneqartoofiusuni innaallagissamik kiassarnerup qaminneqarsinnaasup atornerulerneqarnissaa, inuiaqatigiillu tamarmiusut innaallagissamik atuinerulernissaat, tassani assartuineramik inuussutissarsiorlut aamma ilanngullugit. Taamaammat tassunga tunngasumik immikkoortunut akimuisumik pilersaarummik Naalakkersuisut suliaqartariaqarput, peqatigisaanillu nukissiamik pilersuinermut immikkoortumut pilersaarummik nutarterillutik, taamaalilluni taanna siunissami periarfissanik pisariaqartitanillu takutitsisinnaanngoqqullugu.

Silap pissusaanik pilersaarutissamik piareersaasiornermut atatillugu kuldioxidimik nunap iluanut toqqortuisinnaanermik periarfissap misissorneqarnera nanginneqassaaq (Carbon Capture and Storage taaneqartoq).

Tamanna tunuliaqutaralugu 2023-mi 2024-milu misissuueqqinnissanut 1 mio. kr.-t immikkoortinneqarput. Sukkasuumik siuariartornissaa qulakkeerumallugu aningaasanut inatsimmi inuussutissarsiornermik siuarsaanermut aningaasaliissutaareersunik pingaarnersiuueqqinnermi aningaasaliisoqassaaq. Suliap ingerlaqqinnerani aningaasat EU-p teknikkikut ikiorsiissutinut aningaasaliissutaanit atorneqanngitsunit (Technical assistancetut taaneqartut) matussuserneqarsinnaanerat Naalakkersuisut misissussagaat naatsorsuutigineqarpoq.

Naak nunatsinni maani CO₂-mik aniatitsinermut iliuseqartinnaallutalu iliuseqartussaagaluarluta silaannaap pissusaata allanngoriartornera nunarsuarmi tamarmi piviusuulluni inuiaqatigiittugut annertusiartortumik eqquisussaanera tamatta isummerfigisariaqarput.

Silap pissusaata allanngoriartornera taamaalilluni sanaartornernut nutaanik piunasaqaateqarfussasoq ilimagisariaqarparput. Pissutsit takku akissutissartaannut ataqatigiissumik pilersaarusiornissaaq amigaataavoq.

Taamaammat Naalakkersuisut silap pissusaanut nalimmassaanissamut pilersaarummik, immikkoortunik akimuisumik suliaqarnissaannik kaammattorneqarput. Akimuisumik pilersaarummut taamaattumut piareersaasiornissamut 2023-mi 1,0 mio. kr.-t immikkoortinneqarput. Pilersaarutissap imarisassaatalu piareersarnera immikkut suliniarfissani pisariaqartitsinerit annertunerpaaffiinik takutitsisusariaqarpoq.

Tunami Kujataanilu immikkut nunap immikkoortuini immikkut ineriartortitsineq

Nunatta immikkoortuini immikkut pisariaqartitsisuni piujuartitsisumik ineriartornermut sinaakkutinik nutaanik pitsaanagerusunillu pilersitsinissamik 2022-mut aningaasanut inatsimmi isumaqatigiissummi suliniutit nanginneqarnissaata pisariaqarnera isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat. Maanna Tunumi Kujataanilu immikkut aallussisoqarnissaa immikkut pisariaqartinneqarpoq.

Tassunga atatillugu inuussutissarsiornermi ineriartornerup pisinnaanissaanut attaveqaatitigut sinaakkutit ilaatigut isumannaarneqarsimanissaat isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat, soorluttaaq inuussuttunut suliniuteqarfigineqartunut immikkut suliniarnissaq pingaaruteqartoq.

Tunu pillugu immikkut

Tasiilap eqqaani erngup nukinganik innaallagissiorfiup allilernissaanut aningaasassarsinissaq inuussutissarsiornermut pilersuinernullu tunngatillugu isumaqatigineqarpoq. Tamanna Inatsisartut aalajangerannik (UPA 2022 / 109 & 136) malitseqartitsineruvoq, kingornalu Tasiilami erngup nukinganik innaallagissiorfiup annertusineqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarput. Taamaammat siunertamut sanaartornissamut ataatsimut sinaakkutit iluanni aningaasanik immikkoortitsisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamaaliornermilu sanaartornissap kingusinnerpaamik 2025-mi 2026-milu ingerlanneqarnissaa ilimagineqarpoq.

Taamattaq Tasiilami inuussuttut amerlanerusut ukiuni aggersuni suliniutit naapertuuttut aqqutigalugit piginnaangorsarnissaasa pingaarnertutinnegarnissaa ilimagineqarpoq. Tassani pilersaarummut sukumiisumut aningaasalersuinissamullu siunnersuut Naalakkersuisunut ujarorneqarpoq. Tamanna ilaatigut 2020-mi naalakkersuisoqarfiit akimorlugit Tasiilami inuussuttunut suliniuteqarfigineqartunut periarfissanik nutaanik misissuinissamik siunertaqartumut suleqatigiissitatut pilersinneqartumi, qulaajaanermik sulianut malitseqartitsinissaq pillugu

Tasiilami piginnaaneqalerfiusumik ilinniartitaanermik/ilinniartitaanernik paaqqutarinninnermillu immikkoortumut ilinniartitaanikkut suliniutinut sammititanik pilersitsinissamut suliniutit attuumassuteqartut siuarsarlugillu inaarsarnissaannut 2023-mi 1 mio. kr.-nik sillimmatinik 2023-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi immikkoortitsisoqareerpoq, tassani Tasiilami illu ilinniarfimmik periarfissanik misissuinissamut innersuut ilanngullugu. Sillimmatit immikkoortinneqartoq imminnermini Tasiilami ilinniarfimmik/ilinniarfimmik pilersitsinissamut naammangilaq, taannali saqqummiussissummik kingornalu aningaasalersuinissamik isummernissamut toqqammavissiissaaq.

Tasiilami suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsugaasumit Siu Tsiमित misilittakkat inuussuttunik suliniuteqarfigineqartuni inunnik sullissinissamut periarfissaqartoq takutippaat, piffimmimi suliffeqarfiit arlallit sulisartunik nunaqavissunik amigaaqarlutilluunniit siuariarnissamut periarfissaqarput, tassani takornariartitsineq inuussutissanillu tunisassiorneq ilanngullugit.

Tamanna aamma inuussuttut 150 – 200 amerlassusillit Majoriamut utaqqissutut allatsissimanerat illoqarfimmiluunniit aqqqissuussani suliffeqarfimmiluunniit akuunnginnerannut ataqatigiissillugu qiviarneqassaaq.

Kujataa pillugu immikkut

Maana kujataani Kommune Kujalleq suleqatigalugu Suliffeqarfimmik innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsugaasumik inuussuttunut suliniuteqarfigineqartunut immikkut aallussisussamik aallartitsinissamut tunngatillugu tipisiuinerit ingerlanneqarput.

Qaqortumi nunap immikkoortuani suliffeqarfimmik pilersitsinikkut nunap immikkoortuani inuussutissarsiornikkut ineriartortitsinermi attaveqaatitigut sinaakkutinik pitsaanagerusunik pilersitsisoqassasoq ilimagineqartariaqarpoq, minnerunngitsumik aningaasaqarnikkut suliffissaqartitsinikullu takornariaqarnermik inuussutissarsiortuni siuariartoqarneratigut. Periarfissat taakku atorineqarnissaannut tamanna nunap immikkoortuanut pingaaruteqarpoq, tamanna pisortat namminersortullu suleqatigiinnerisigut, kiisalu nuna

tamakkerlugu takornariaqarnermik siuarsaanermik suliniarnermik ikorfartuinikkut. Mittarfissamut tapiliullugu kujataani takornariaqarnermik ineriartortitsinissamik periarfissat atorluarneqarnissaasa immikkut aallunneqarnissaat isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat. Tamanna aama 2023-mut aningasanut inatsimmi nunap immikkoortuani aqqusinernik allilersinnaanermik suliniutissatut siunertaareersumut atatillugu isigineqassaaq.

Aalisarnerup inuussutissanillu tunisassiornerup annertusarnissaanut periarfissat

Tunumi kujataanilu aalisarnerup inuussutissanillu tunisassiornerup ineriartortinnissaanut atorluarneqanngitsunik periarfissaqartoq naliliutaavoq, ukiullu ingerlaneranni takornariartut amerlinissaannik ilimasunnermi aamma tassannga tunisassiat annertusinissaat ilimagineqarpoq. Naalakkersuisut ineriartornermik taamaattumik ikorfartuinissaat ilimagineqarpoq, nunallu immikkoortuini marlunni taakkunani, taakkulu avataanni akuusunik tamanna pillugu oqaloqatiginninnissaq qulakkeerneqassaaq, tassani pisariaqartitsineq naapertorlugu ineriartortitsinermit aningasaliissutissanik immikkoortitsisinnaaneq ilanngullugu. Pilersaarutinit sukumiisunut siunnersuutaasinnaasut 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut sioqqullugu piareersimasinnaanerat iluaqutaassaaq.

Nunaqarfinni isorliunerusunilu nioqqutissanik pilersuineramik sullissineq

2022-mut aningaasanut inatsimmi isumaqatigiissummi KNI-mik nioqqutissanik pilersuineq pillugu nutaamik isumaqatigiissutissamik tassanngalu qulaajaanissamik aalajangiussamut tunngatillugu 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliaqarnissap tungaanut siuariartoqarnissaa, taassumalu atortuulersinneqarnerani akuliutsinneqarnissaq isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat. Naalakkersuisut naatsorsuutigaat, siunissami Upernaviup eqqaani Naajaat Nutaarmiullu Qaanaallu eqqaani Qeqertani siunissami sullissisinnaanermi ajornartorsiutip 2023-p ingerlanerani aaqiivigineqassasoq. Tassunga atatillugu qanoq suullu tunngavigalugit 2023-mut aningaasanut inatsimmi ulloq 1. januar aallarnerfigalugu sikusartuni neqinut akitsuutinik appaanissamik akuerineqartup qanoq periuseqarluni pisisartunut iluaqutissanngortinneqarnera KNI-mit nassuiarneqassasoq partiit ilanngullugu naatsorsuutigaat. Tamanna nunatsinni innuttaasut naligiissinneqarnissaat pillugu.

Tamat oqartussaaqataanerani ineriartortitsineq – oqaatsit, tusagassiorfinnut tapiissutit ICC-mullu tapiissutit

Oqartussaaqataanerup inuiaqatigiinnilu akuutitsinerup annertusarnera isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat. Tamanna suliaasanut akisussaaffimmik ullumikkut naalagaaffimmiittunik tigusinermik, nunatsinni oqaatsitsinnik ineriartortitsineramik, tassanngalu amerlasuunut tunngatillugu atuinermik, attuumassuteqanngitsumik nukittuumik tusagassiorfeqarnermik, kiisalu Inuit nunat tamat akornanni oqalliseqatigiiffinni nipaasa nukittorsarnerani pisariaqartitsiffiuvoq.

Taamaammat Naalakkersuisut ataatsimut sukumiisumik suliaasanik pingaaruteqarnerpaanik tigusinissamut 2023-mi isummerfigineqarsinnaasumik sukumiisumik pilersaarusiornissaat, aningaasanut inatsimmi isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat.

Tassunga atatillugu immikkoortup nunatsinni aaqjissuunneqarnera qanoq isikkoqarsinnaanersoq isorinnittumik isilerluni nalilersorneqassaaq, tamatumani allaffissornitta minnerunera innuttaasullu ikinnerunerat eqqarsaatigalugit.

Tamatuma saniatigut oqaatsinut immikkoortup ineriartorteqqinnissaanut amerlanerusunik aningaasaliisoqarpoq. Tamanna nutserineramik suliaqarnermi digitalinngorsaanerup annertusarneqarneratigut, ataatsimut oqaatsinik atorneqartunik suliaqarnerup pingaarnerutinneqarneratigut oqaatsinillu ineriartortitsinerup siuarsarneratigut kiisalu piffinnut taaguutit nunap assinganut digitaliusumut attuumassuserlugit sulinerup nanginneratigut pissaq. Siunertanut taakkununga konto pingarneq 40.94.27 oqaasileriffik ukiumut sinaakkutit 1,5 mio. kr.-nik annertusineqarput.

Tamat oqartussaaqataanerani muteerniusumi tusagassiutit kiffaanngissuseqartut isorinnittullu tunngavissaapput. Tamanna namminersorlutik oqartussanut suliniutinik ukiumoortumik qinnuteqaatinut

pinngitsuuisinnaangiffiussasoq isumaqatigiissuteqartut isumaqarput. Taamaamat tusagassiuutinut tapiissutit aningaasat konto pingaarneq 40.94.28 Kalaallit Nunaanni tusagassiuutinut naqitanut suliniutinut tapiissutit konto pingaarneq 40.94.29 Ingerlatsinermit tapiissutit 2023-mit nuunneqassaaq. 2024-mit konto taaneqartoq kingulleq ukiumut 0,5 mio. kr.-nik ilaneqassaaq.

Tamatuma saniatigut Inuit Circumpolar Council (konto pingaarneq 64.07.27) piffissami nunatta ICC-mi siulittaasuutitaqarnerani aningaasaliissutit 0,75 mio. kr.-nik ilaneqarnissaat isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat, ICC-mi nukittoq Inuit nunat akimorlugit soqutigisaannik nunat tamat akornanni pisariaqarnerujartomat. Tamanna minnerunngitsumik allannguutit annertut, unammillernartut periarfissallu Issittup maanna atugai eqqarsaatigalugit.

Suliniutinut nutaat aningaasaqarnikkullu politikikkut anguniakkat naammassineqarnissaanut aningaasatigut periarfissat.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqarnermi siunnersuutit aningaasartuuteqarfiussat nutaat ilanngunneqarlutillu peqatigisaanik aningaasanut inatsisip aningaasaqarnermut politikimi anguniakkanik missingersuutinut naatsorsuutinullu inatsisip anguniagaanik naammassinninnera, isumaqatigiissuteqartullu 2023-mi IS-ip inernerani sinneqartoornissamik ilassutit kissaateqarnerat qularnaarneqarpoq.

Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissumik piareersaasionermit pisortat allaffeqarfiini ukiuni kingullerni aningaasartuutit annertusiartornerannik pisariaqartitsineq oqaloqatigiissutigaat. Tamanna allaffissornerup nunatsinni tunngavissaasanut nalimmassarlugu nutaamik eqqarsarluni ilusilersorneqarnissaanik pisariaqartitsivoq. Tassani pisortat ataatsimut ingerlatsiviata nalimmassarneqarnissaanik pisariaqartitsisoqarpoq. Aningasanut inatsisip akuerineqarnerata kingorna tamanna sukumiisumik suliarineqassasoq isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat.

Ingerlaavartumik aningaasaliissutigineqartut sunniutaannik, pisariaqartitsinerit malilugit suliniutinik siunnerfiliinissaq immikkoortullu akimorlugit pingaarnersiuiinissaq anguniarlugu, ukiumoortumik immikkoortut anginerusut marluk tikillugit tapiissutinik ingerlatsinermilu aningaasartuutinik isorinnittumik misissuiffiqineqartussanngortinneqartarnissaat, aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat.

2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip tungaanut aningaasanik atugassaqaarnissamik pilersitsinissamik aallussineq imaluunniit pingaarnersiukkanik allannguinnissamik siunnersuutit taamaalillutik inuussutissarsionermit tapiissuteqartarnermut immikkoortup siammassissumik misissuiffiqineqarnissaa isumaqatigiissutaavoq.

Tamanna ataatsimut isigalugu allaffissornermi namminersorlutillu oqartussani ingerlatsinermit sipaarniarnissamik pisariaqartitsinermit pilersitsivoq, taakkulu piffissap imaasereenera eqqarsaatigalugu Qitiusumik allaffeqarfissuarmut aningaasaliissutit annikillilerneqarnerisigut atugassanngortinneqarput. Ukiumut 10 mio. kr.-nik sipaaruteqarnissamik tamanna inerneqassaaq, taakkulu 1,50 procentip missaanik naleqarput, aningaasanut inatsisissamut siunnersuummut saqqummiuteqqaakkamut naleqqiullugu.

Annikinnerusumik sipaarniuteqarnikkut alloriarneq siulleq tiguneqarpoq. 2024-mut aningaasanik inatsimmik suliaqarnissap tungaanut suliniutissanut allanut periarfissanik qimerluuinissaannik Naalakkersuisut kaammattorneqarput, taamaaliornikkut innuttaasanut samminerusunik aningaasartuutinik pisariaqartitsinerit aningaasanik atugassaqartoqarsinnaaqqullugu.

Isertitat amerlineqarsinnaanerisigut akileraarutininik akitsuutinillu appaasinnaaneq

2023-mut aningaasanut inatsisip akuerineqarnerata tungaanut akileraarutininik akitsuutinillu isertitat amerleriaataasa savaqqat savallu neqaanut akitsuutit kisiisa pinnagit neqinut tamanut akitsuutit atorunnaarsinnissaat pisinnaalersippaa. Akileraarutininik akitsuutinillu isertitat qaffariaataat tapiissutinut ingerlatsinerimullu atorneqarsinnaangillat, taamaaliornep missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmi aalajangarsakkanut sanioqqutsisussaanaera pissutigalugu.

Hybridbiilinut akitsuuteqartitsinngikkallarnerup ukiumik ataatsimik sivitsorneqarnissaa, tamannalu pillugu apeqqutip akileraartarnermut akitsuusiisarnermullu immikkoortumi aaqjissuusseqinnissami politikikkut isumaqatigiinninniarnerni ilaatinneqarnissaa isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu isumaqatigiissutigaa.

Inernissatut ilimagisaq

Pingajussaaneerinninnissamat allannguutissatut siunnersuutikkut 2023-i IS-ip inernerani 6,1 mio. kr.-nik sinneqartoortoqassaaq. Piffissaq 2023-2026 tamakkerlugu ataatsimut 172,8 mio. kr.-nik sinneqartoornermik IS inerneqassaaq.

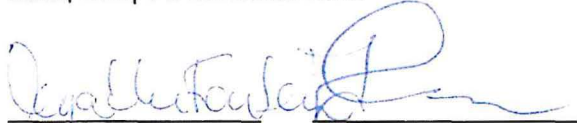
Ukiuortumik aningaasanut inatsit isumalluutini akimuisumik pingaarnertut sakkuullunilu akisussaassuseqartumik aningaasaqarnikkut politikeqarnermik qulakkeerinnittuusooq isumaqatigiissuteqartut aalajangiusimavaat. Suliniutinik aaqjissuusinnillu nutaanik siunnersuuteqarnerup akuersinerullu aningaasanut inatsimmik isumaqatigiinninniarnerni toqqaannartumik pinissaa pisariaqarpoq.

Isumaqatigiissuteqarlutik atsioqataasut ilaata isumaqatigiissummik eqqortitsiinnarsinnaaneq ajornartutut isigilissappagu, isumaqatigiissummik qimatsinissaq sioqqullugu taamaaliornissaq pillugu isumaqatigiissuteqartunut allanut allakkatigut ilisimatitsisoqartarnissaa isumaqatigiissusiortut isumaqatigiissutigaa, taamaaliornikkut isumaqatigiissut qimanneqartinnagu isumaqatigiinninniartoqarsinnaaqqullugu.

Ilanngussatut suleriaqqinnissami allannguinnissanilu 2023-mut aningasaanut inatsisip akuersissutigineqarnissaanut atatillugu allannguutissatut siunnersuutitut saqqummiunneqarumaartunut pingaarnersiukkanut takussutissiivik ilanngunneqarpoq.

Tamanna tunuliaqutaralugu isumaqatigiissuteqartut tulluuttut 2023-mut Aningaasanut Inatsit isumaqatigiissusiorfigaat:

Nuuk, Ulloq 14. november 2022

Inuit Ataqatigiit

Siumut

Naleraq

Demokratit

Atassut

Naalakkersuisut